

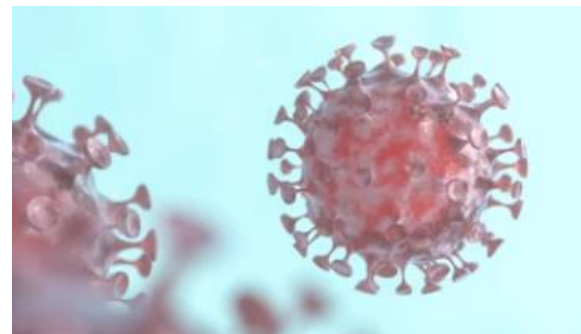
Basala hygienrutiner för sjuksköterskor

Vårdhygien oktober 2022

Vårdrelaterad infektion (VRI)

*”Infektion som drabbar vårdtagare eller vårdpersonal till följd av vård, undersökning eller behandling oavsett vårdgivare eller vårdform.”
(Socialstyrelsen)*

- ÖLI – influensa/covid-19/RS-virus
- Diarré/vinterkräksjuka
- Lunginflammation
- Urinvägsinfektion (vanligast)
- Sårinfektion
- Sepsis r/t centrala infarter
- Blodburen smitta

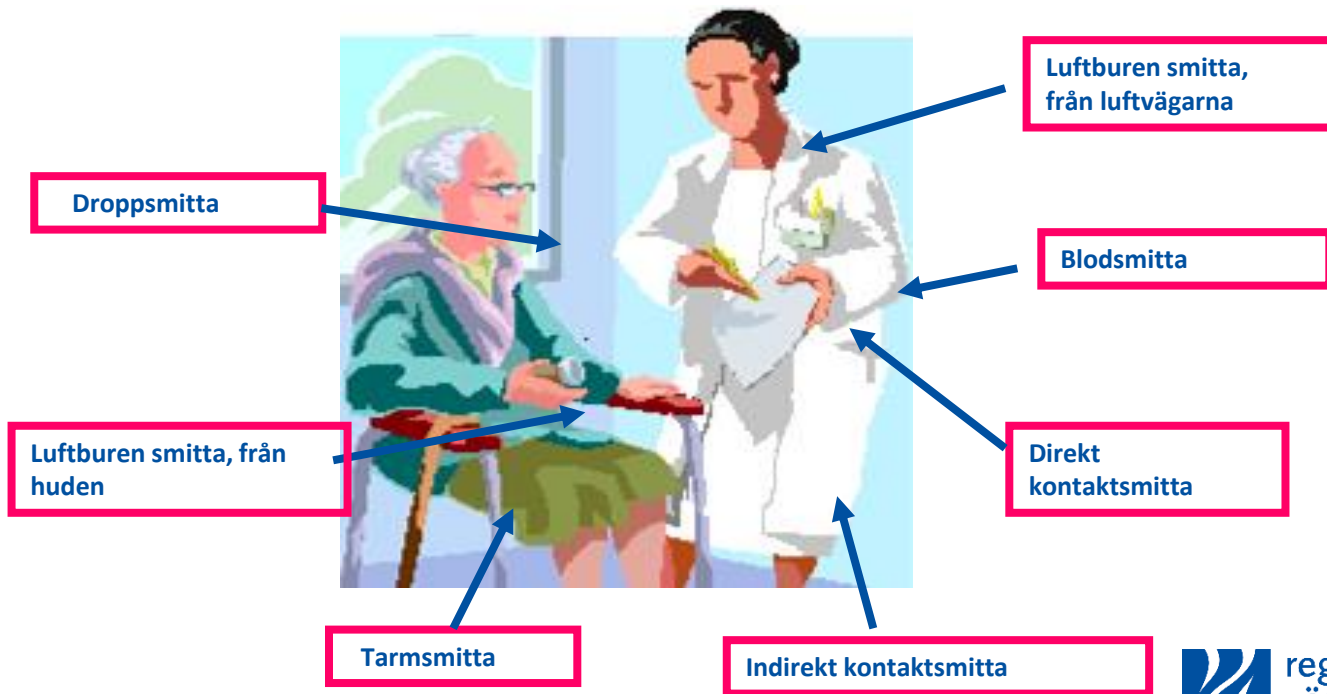

Era brukare är i riskzonen

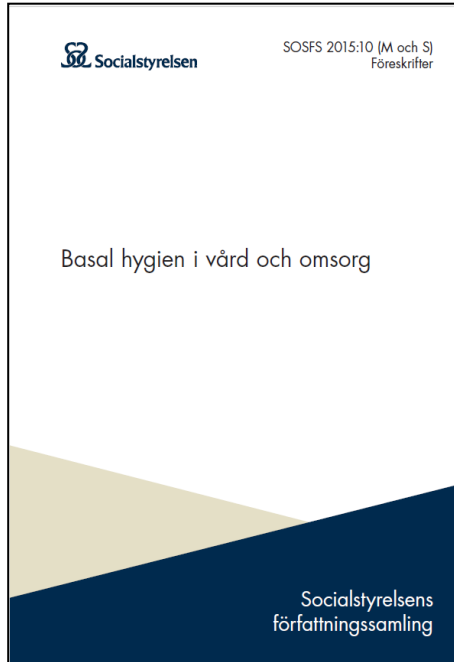
- Slutenvård - Kommunal vård (kommunicerande kär!
- Äldre
- Multisjuka
- Antibiotikabehandling
- Urinkateter
- Sår
- Infarter
- Kroniska sjukdomar

Smittspridningsvägar

Basala hygienrutiner - SOSFS 2015:10

- Handhygien
- Skyddshandskar
- Skyddskläder
- Arbetskläder

Ett grundläggande arbetssätt

- gäller all personal som lyder under

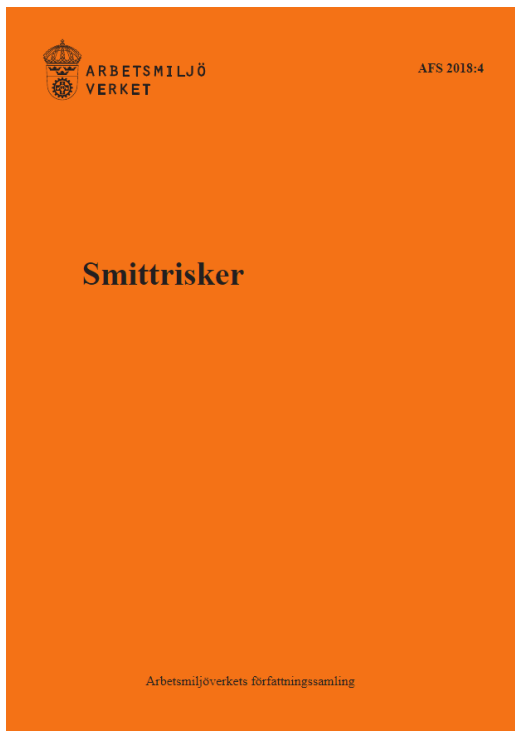
HSL

SoL

LSS (på gruppboheter)

www.socialstyrelsen.se

Lagstiftning

Skydda dig mot smitta och
andra skaderisker

AFS 2018:4

Examensarbete
Kandidatexamen
Faktorer som påverkar sjuksköterskans följsamhet till hygienrutiner - en litteraturoversikt

Factors that affect the nurse compliance with hygiene routines - a literature review

Författare: Johanna Sjöström & Joel Teräs
 Handledare: Mikael Källman
 Examinator: Gunvor Åkesson
 Ämne: Medicinvetenskap, Examensarbete i omvårdnad
 Kurskod: VA 2030
 Poäng: 15 Hp
 Examinationsdatum: 2021-06-02

Vid Högskolan Dalarna finns möjlighet att publicera examensarbetets sammanfattning som öppen access, vilket innebär att arbetet är och laddas ned på nätet. Därmed ökar spridningen och synen. Öppen access är på väg att bli norm för allt nytt vetenskapligt material. Däremot rekommenderar vi ändå författare som vill ha öppen access.

Jag är medger publicering i fulltext (där tillgänglig på nätet)
 Ja Nej

Högskolan Dalarna – SE-791 88 Falun – T

Hur sjuksköterskor kan bidra till följsamhet av basala hygienrutiner inom kommunal vård och omsorg

Hammerschmidt and Manser *BMC Health Services Research* (2019) 19:547
<https://doi.org/10.1186/s12913-019-4347-z>

RESEARCH ARTICLE **Open Access**

Nurses' knowledge, behaviour and compliance concerning hand hygiene in nursing homes: a cross-sectional mixed-methods study

Judith Hammerschmidt^{1*} and Tanja Manser²

Abstract
Background: Effective hand hygiene is one of the most important measures for protecting nursing home residents from nosocomial infections. Infections with multi-resistant bacteria associated with healthcare is a known problem. The nursing home setting differs from other healthcare environments in individual and organisational factors such as knowledge, behaviour, and attitude to improve hand hygiene and it is therefore difficult to research the influential factors to improve hand hygiene. Studies have shown that increasing knowledge, behaviour and attitudes could enhance hand hygiene compliance in nursing homes. Therefore, it may be important to examine individual and organisational factors that foster improvement of these factors in hand hygiene. We aim to explore these influences of individual and organisational factors of hand hygiene in nursing home staff, with a particular focus on the function of role modelling by nursing managers.
Methods: We conducted a mixed-methods study surveying 165 nurses and interviewing 27 nursing managers from nursing homes in Germany.
Results: Most nurses and nursing managers held the knowledge of effective hand hygiene procedures. Hygiene standards and equipment were all generally available but compliance to standards also depended upon availability in the immediate work area and role modelling. Despite a general awareness of the impact of leadership on staff behaviour, not all nursing managers fully appreciated the impact of their own consistent role modelling regarding hand hygiene behaviours.
Conclusion: These results suggest that improving hand hygiene should focus on strategies that facilitate the provision of hand disinfectant materials in the immediate work area of nurses. In addition, nursing managers should be made aware of the impact of their role model function and they should implement this in daily practice.
Keywords: Infection prevention, Hand hygiene, Nursing homes, Nurses role, Nursing manager, Nursing, Patient safety

Background
 Healthcare-associated infections are a major cause of morbidity and mortality in nursing homes [1, 2]. In 2015 there were 436,277 cases of infections with multi-resistant bacteria associated with health care registered in Europe [3]. The most effective single measure for infection prevention

in various health care settings, including nursing homes is (antiseptic) hand rubbing [4–6]. This term refers to "applying an antiseptic handrub to reduce or inhibit the growth of microorganisms without the need for an exogenous source of water and requiring no rinsing or drying with towels or other devices" [7]. The 5 moments of hand hygiene define care situations that should always lead to a hand rub [7]. Previous research has pointed to individual knowledge deficits influencing safe hand hygiene practices in nursing homes such as correct duration of hand washing and deficits in

* Correspondence: judith.hammerschmidt@boris.de
¹Institute for Patient Safety, University Hospital Bonn, Venusberg Campus 1, 53127 Bonn, Germany
 Full list of author information is available at the end of the article

BMC

© The Author(s). 2019 **Open Access** This article is distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 4.0 International License (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided you give appropriate credit to the original author(s) and the source, provide a link to the Creative Commons license, and indicate if changes were made. The Creative Commons Public Domain Dedication waiver (<http://creativecommons.org/publicdomain/zero/1.0/>) applies to the data made available in this article, unless otherwise stated.

15 hp

ensksp

th

MALMÖ HÖGSKOLA
 HÄLSOCENTRUM

SJUKSKÖTERSKORS FÖLJSAMHET TILL HÄNDHYGIEN EN LITTERATURSTUDIE

EMELIE HAGLUND
 JENNY SVENSSON

Examensarbete i omvårdnad
 61-90hp
 Sjuksköterskeprogrammet
 Juni 2017

Malmö högskola
 Hälso och samhälle
 201 08 Malmö

41434
 Institutionen för hälsa

Faktorer som påverkar sjuksköterskans följsamhet till hygienrutiner

En litteraturstudie

Faktorer that influence the nurse's application of basic hygiene routines

A literature study

Emma Månsson
 Moa Nilsson

Fakulteten för Hälsa, natur- och teknikvetenskap
 Omvårdnad/Sjuksköterskeprogrammet
 Grundnivå/1 Snp
 Handledare: Anette Granlund och Lisa Hällsten
 Examinatorer lärare: Regula Karlsson och Annika Skoogh
 Inlämningsdatum: 2019-05-18

Sjuksköterskan är viktig för basala hygienrutiner

- Förebild
- Har kunskapen
- Omvårdnadsansvar
- Medicinskt ansvar

”Sjuksköterskor tillser att patientens säkerhet är i fokus genom att förebygga sjukdomar, stärka patientens hälsa, återställa och bevara hälsan utifrån patientens möjligheter” (International Code for Nurses [ICN] 2007).

Vad gör att följsamheten till basala hygienrutiner brister?

- Bristande förutsättningar
- Attityder/Kunskapsbrist
- Barriärer
- Stress/Tidsbrist
- Oinspirerade chefer/ledare

Det finns
ingen tvål på
toaletten!

Ingen annan
gör det

Plastförkläden
är dåligt för
miljön

Jag hinner
inte!

Var finns
handspriten
?

Mina händer
torkar ut av
all sprit

Handskar är
bättre än
sprit

Jag förstår
inte vad ni
säger/menar

Kortärmat???
Jag fryser!

Basala hygienrutiner

- Handhygien - Var och när, med vad?
- Rätt klädd
- Smycken
- Rätt skyddsutrustning
- Handskar vid rätt tillfällen
- Rutin vid smitta vs okänd smitta

Handsprit eller handtvätt eller både och?

- **Handdesinfektion** ger desinfektion av synligt rena händer. Alkoholen avdödar både tarmbakterier och hudbakterier (stafylokocker).
- **Handtvätt** med tvål och vatten har god effekt tarmbakterier, men avdödar inte stafylokocker.
- Handtvätt är nödvändigt vid de mikroorganismer som inte avdödas med alkohol, t.ex. calicivirus och *Clostridioides difficile*. Tanken är då att handtvätt mekaniskt sköljer bort mikroorganismerna.
- Efter handtvätt måste man alltså alltid använda handsprit för att få bort även andra bakterier, som stafylokocker.

Handhygien

Handtvätt med tvål och vatten
i 2 minuter minskar antalet
bakterier med 1000 ggr

Alkoholdesinfektion i tillräcklig
mängd (2-4 ml) minskar
antalet bakterier på
händerna ca 10 000 gånger

Handdesinfektion

- ◆ Före och efter all kontakt med brukare
- ◆ Före rena arbetsmoment - t.ex. såromläggning, förrådshantering
- ◆ Före och efter användande av handskar

Handdesinfektion

- ◆ Använd rikligt med handsprit, kupa handen och fyll gropen
- ◆ Se till att handspriten kommer åt överallt
- ◆ Gnid händerna tills de torkar

Handdesinfektion

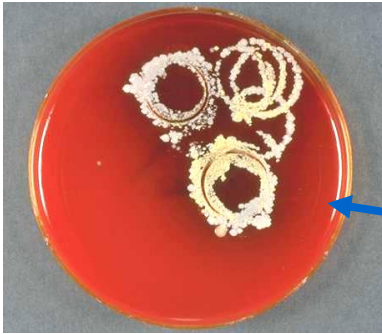

Tvål och vatten???

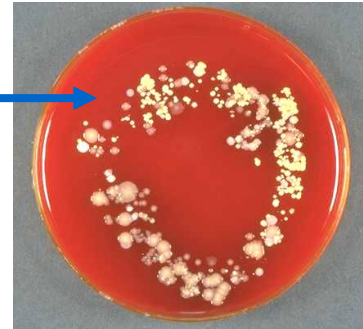

- Tvätta händerna med tvål och vatten:
- När de är synbart smutsiga
- Efter toalettbesök
- Vid calici eller CLD
- Innan hantering av livsmedel

Smycken i vården?

Gula stafylokker

Tarmbakterier

Inga långa naglar eller konstgjorda material

”Rött går för långt”

Foto: Erja Lempinen

Korta rena naglar utan nagellack.
Inga "nagelförlängare"
Inte förband, stödskenor

Infekterade sår hos personal

- Arbeta INTE direkt med brukare eller med mathantering om du har en infektion på händer eller underarmar ex sårinfektion eller nagelbandsinfektion

Använd skyddshandskar - ibland

- Vid all kontakt med kroppssekret (sår, urin, avföring, blod...).
- Berör inte omväxlande smutsigt & rent med handskar på.
- Handskar kan inte desinfekteras!

Arbetskläder

- Kortärmade
- Tvättas i 60°
 - tvättas på arbetsplatsen eller på tvättereri
- Bytes dagligen

Engångsplastförkläde/Skyddsrock

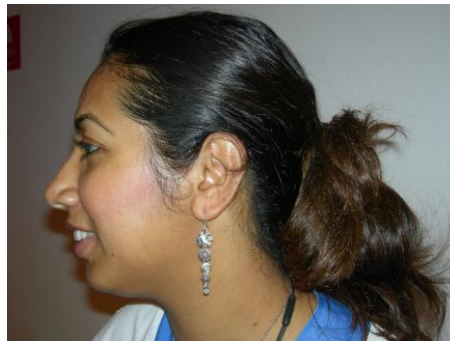
Plastförklädet är engångs och slängs direkt

Om skyddsrock krävs, använd engångs

Hår och skägg

- Långt hår och skägg ska fästas upp

Huvudduk

- Huvudduk ska fästas upp och vara synligt ren, tvättas vid behov (som håret)

Fötter och golv

- Bakterier hamnar på golvet
- Virvlar vanligtvis inte upp
- Återförs inte från golv till brukare
- Tänk på att inte flytta upp bakterierna på bord mm.

- Skoskydd utgör risk vid av och på

Andra rutiner vid smitta?

- Se lokala anvisningar för varje smittämne
- Oftast räcker sedvanliga basala hygienrutiner, kanske med tillägg av munskydd eller andningsskydd och visir (influensa, covid-19, tbc)
- Basala hygienrutiner vid:
 - MRSA
 - ESBL
 - VRE
 - CLD
 - Hepatit
 - Calici (ev långärmad skyddsrock och munskydd vid pågående symtom)

Du är en förebild

- Alla kollegor, studenter, annan personal ser vad du gör
- Brukarna ser vad du gör
- Visa dina medarbetare att basala hygienrutiner är en viktig del i arbetet med patientsäkerhet och kvalitet

Vårdhygieniskt arbete

Förslag på vårdhygieniskt arbetssätt i den kommunala vården går ut till socialcheferna senare i höst.

Innefattar åtgärder som verksamheterna ska göra samt medverkan av Vårdhygien

- Hygienombud
- Hygienansvarig sjuksköterska
- Vårdhygienisk egenkontroll (hygienrond)
- Mätningar på följsamhet till basala hygienrutiner
- Fördjupad vårdhygienisk egenkontroll
- Utbildningar och nätverksträffar
 - Hygienombud
 - Sjuksköterskor
 - Chefer
 - MASar

Hygienombudets roll

<p> region västerbotten</p> <p>Vårdhygien 2022-09-29</p> <p>Förslag på uppdragsbeskrivning för hygienombud</p> <p>Gäller för: Kommunal vård och omsorg i Västerbottens län</p> <p>Bakgrund</p> <p>Syftet med det vårdhygieniska arbetet är att förebygga smittspridning samt att förebygga uppkomsten av vårdrelaterade infektioner. Det är enhetschefen som har huvudansvaret för det vårdhygieniska arbetet på enheten.</p> <p>På varje enhet ska det finnas minst en medarbetare som har uppdraget att vara hygienombud. Hygienombud utses av enhetschef eller motsvarande.</p> <p>Målsättning</p> <p>Hygienombudets roll är att fungera som en resursperson i vårdhygieniska frågor och delge kunskap till kollegor på arbetsplatsen. Hygienombudet fångar upp frågor och driver kvalitetsförbättrande arbete tillsammans med enhetschef. Målsättningen är att minska smittspridning genom att höja kunskapsnivån för all personal på enheten.</p> <p>Hygienombudet kan ansvara för att:</p> <ul style="list-style-type: none">• Vara den egna arbetsplatsens kontaktperson gällande information, rutiner och förbättringsarbeten inom området vårdhygien• Vara uppdaterad och väl insatt i gällande hygienrutiner som finns för verksamheten• Arbeta aktivt med vårdhygieniska frågor på sin arbetsplats• Informera nyanställda, vikarier och studerande om hygienrutiner• Hygienrutiner utarbetas och efterföljs på arbetsplatsen• Rapportera till chef om systematiska avvikelser från gällande hygienrutiner sker• Vara en god förebild i det vårdhygieniska arbetet och dela med sig av sina kunskaper i arbetsgruppen• Göra personalen delaktig i enhetens hygienarbete genom att informera om hygienrutiner, resultat från följsamhetsmätningar och vårdhygieniska egenkontroller återkommande på arbetsplatsträffar. Punkten vårdhygien ska vara ett stående inlägg på arbetsplatsträffar.• Delta vid utbildningar och möten gällande vårdhygien• Tillsammans med enhetschef utarbeta en gemensam strategi för förbättringsåtgärder inom det vårdhygieniska området• Tillsammans med enhetschef genomföra följsamhetsmätningar inom basala hygienrutiner och klädregler (BHK), sammanställa och redovisa till MAS• Vara ett stöd till ansvarig enhetschef genom att delta vid vårdhygienisk egenkontroll (hygienrund) en gång per år enligt Svensk Förening för Vårdhygien (SFVH) och att verka för att eventuella brister blir åtgärdade enligt Handlungsplan för vårdhygienisk egenkontroll	<p> region västerbotten</p> <p>Vårdhygien 2022-09-29</p> <p>Hygienombudet ska ges möjlighet att avsätta tid till arbete med vårdhygieniska rutiner på enheten och delta vid vårdhygieniska utbildningar</p> <hr/> <table><tr><td>Enhet</td><td>Datum</td></tr></table> <hr/> <p>Enhetschef</p> <hr/> <p>Hygienombud</p>	Enhet	Datum
Enhet	Datum		

Hygienansvarig ssk

Förslag på uppdragsbeskrivning hygienansvarig sjuksköterska

Gäller för: Kommunal vård och omsorg i Västerbottens län

Bakgrund

Syftet med det vårdhygieniska arbetet är att förebygga smittspridning samt att förebygga uppkomsten av vårdrelaterade infektioner. Det är enhetschefen som har huvudansvaret för det vårdhygieniska arbetet på enheten.

Målsättning

Den hygienansvariga sjuksköterskans roll är att fungera som en resursperson i vårdhygieniska frågor och delge kunskap till medarbetare och även stötta lokala hygienombud. Målsättningen är att minska smittspridning genom att höja kunskapsnivån för all personal inom kommunens vård och omsorgsverksamheter.

Hygienansvarig sjuksköterska verkar tillsammans med respektive enhetschef för att

- Stötta lokala hygienombud
- Vara den egna arbetsplatsens kontaktperson gällande information, rutiner och förbättringsarbeten inom området vårdhygien
- Vara uppdaterad och väl insatt i gällande hygienrutiner som finns för verksamheten
- Arbeta aktivt med vårdhygieniska frågor på sin arbetsplats
- Informera nyanställda, vikarier och studerande om hygienrutiner
- Hygienrutiner utarbetas och efterföljs på arbetsplatsen
- Rapportera avvikelser om systematiska avvikelser från gällande hygienrutiner sker
- Vara en god förebild i det vårdhygieniska arbetet och dela med sig av sina kunskaper i arbetsgruppen
- Göra personalen delaktig i enhetens hygienarbete genom att informera om hygienrutiner, resultat från följsamhetsmätningar och egenkontroller av vårdhygienisk standard återkommande på arbetsplatsträffar. Punkten Vårdhygien ska vara ett stående inlägg på arbetsplatsträffar.
- Delta vid utbildningar och möten gällande vårdhygien t ex hygienombudsträffar.
- Tillsammans med enhetschef utarbeta en gemensam strategi för förbättringsåtgärder inom det vårdhygieniska området
- Tillsammans med enhetschef genomföra följsamhetsmätningar inom basala hygienrutiner och klädregler (BHK), sammanställa och redovisa till medicinskt ansvarig, MAS
- Vara ett stöd till ansvarig enhetschef genom att delta vid vårdhygienisk egenkontroll (hygienrond) en gång per år enligt Svensk Förening för Vårdhygien (SFVH) och att verka för att eventuella brister blir åtgärdade enligt Handlingsplan för vårdhygienisk egenkontroll
- Informera enhetschef om gällande hygienrutiner inte efterföljs, dvs att hygienansvarig sjuksköterska i samarbete med enhetschefen informerar sjuksköterska (MAS) för åtgärder
- I samråd med MAS ansvara för utbildningar och möten gällande vårdhygien för att täcka hela verksamheten, även omsorgen och personliga assistenter.

Hygienansvarig sjuksköterska ska ges möjlighet att avsätta tid till arbete med vårdhygieniska rutiner på enheten och delta vid vårdhygieniska utbildningar

Enhet

Datum

Enhetschef

Hygienombud

Vårdhygienisk egenkontroll

- Verktøy for strukturert ledningsarbeide inom kommunal vård og omsorg

För verksamheter som bedriver hälso- og sjukvård samt insats korttidsplatt og särskilt boende enligt SoL og LSS

Att förebygga v rdrelaterede infeksjoner og smittspredning i vård og omsorg  r en viktig del i kvalitets- og s kerhetsarbeidet. Linjechefen ansvarar for kontroll og oppfølging. Checklisten for Vårdhygienisk egenkontroll är ett hj lpedel for strukturert gjennomg ng av verksamheten.

Egenkontrollen omfatter checklista og handlingsplan og kan användas som en del i ledningssystem for systematisk kvalitetsarbeide (SOSFS 2011:9). I f rb ttringsarbeide ska relevante personalkategorier vara delaktige.

Genomgående i checklisten användes begreppen v rdtagere og personal (h r omfattas även studenter), linjechef avser verksamhetens ledning/chef. Med direkt vård- og omsorgsarbeide avses arbeide i kontakt med v rdtagere. Med indirekt vård- og omsorgsarbeide avses arbeide med material eller lokaler som användes i vård- og omsorgsarbeide till eksempel tv tthandtering og städning.

Genomförande

- Linjechef ansvarar for gjennomf randet förslagsvis tillsammans med omv rdsnadspersonal og sjuksköterska i verksamheten.
- For  tt gjennomføre egenkontroll, använd vägledningen till checklisten som förtydligar vad som ska vara oppfylt for  tt svara ja. Då det förekommer flere påståenden i samme punkt ska allt i vägledningen vara oppfylt.
- Utifrån Nej-svar i checklisten skapas handlingsplan.
- Det finns m jligheit  tt l gge till lokale påståenden under punkt 4.
- Vid oklarheter og behov av stöd, kontakta vårdhygienisk ekspertis på Vårdhygienisk enhet i din region.

Checklista för vårdhygienisk egenkontroll

För verksamheter som bedriver hälso- och sjukvård samt insats korttidsplats och särskilt boende enligt SoL och LSS

Enhet/verksamhet: _____ Datum: _____

Deltagare: _____

Linjechef: _____

1	Övergripande aspekter	Ja	Nej
1.1	Struktur finns för att säkerställa god hygienisk standard	☐	☐
1.2	Vårdhygieniska riktlinjer och rutiner är kända och följs av alla personalkategorier	☐	☐
1.3	Person med definierat ansvarsområde vårdhygien finns på enheten, till exempel hygienombud	☐	☐
1.4	Genomgång av basala hygienrutiner och klädregler ingår för all ny personal på enheten	☐	☐
1.5	All personal ges möjlighet till återkommande vårdhygienisk utbildning och uppdatering	☐	☐
1.6	Linjechef, omvårdnadspersonal och sjuksköterska har ett aktivt samarbete inom området vårdhygien	☐	☐
1.7	Mätningar avseende följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler sker regelbundet	☐	☐
1.8	Resultatet från mätningarna analyseras och återkopplas	☐	☐
1.9	Tillgång till vårdhygienisk enhet finns	☐	☐
2	Basala hygienrutiner	Ja	Nej
2.1	All personal bär kortärmade arbetskläder i direkt och indirekt vård- och omsorgsarbete	☐	☐
2.2	Förutsättningar finns för att byta arbetskläder dagligen samt vid behov	☐	☐
2.3	Rutin för hantering av arbetskläder finns och är känd av all personal	☐	☐
2.4	Handdesinfektionsmedel finns lättåtkomligt där direkt och indirekt vård- och omsorgsarbete utförs	☐	☐
2.5	Handdesinfektion utförs före och efter direkt och indirekt vård- och omsorgsarbete	☐	☐
2.6	Tvättställ, flytande tvål och torkpapper finns lättåtkomligt där direkt och indirekt vård- och omsorgsarbete utförs	☐	☐
2.7	All personal i direkt och indirekt vård- och omsorgsarbete har obeklädda och osmyckade händer och underarmar med hel hud	☐	☐

2.8	Handskar används vid risk för kontakt med kroppsvätskor	☐	☐
2.9	Engångsförkläde används när det finns risk för att arbetskläderna kommer i kontakt med kroppsvätskor och biologiskt material	☐	☐
2.10	Vårdtagare informeras om vikten av handhygien, hjälp erbjuds vid behov	☐	☐
3	Andra angelägna vårdhygieniska områden	Ja	Nej
3.1	Kunskap finns om riskfaktorer för smittspridning. Vårdhygieniska åtgärder vidtas vid behov	☐	☐
3.2	Punktdeinfektion utförs vid spill av kroppsvätskor	☐	☐
3.3	Rutin finns för rengöring av hjälpmedel samt medicinteknisk utrustning	☐	☐
3.4	Städrutin finns för gemensamma utrymmen, vårdtagarnära ytor och slutstädning hos vårdtagare	☐	☐
3.5	Rutin för säker hantering av tvätt finns	☐	☐
3.6	Säkerhetsprodukter används vid injektioner och provtagning samt läggs i behållare för skärande och stickande avfall	☐	☐
3.7	Sterila produkter och produkter med krav på renhet förvaras och hanteras så att renhetsgraden bibehålls	☐	☐
3.8	Spoldesinfektor finns och används korrekt för rengöring och desinfektion	☐	☐
3.9	Diskdesinfektor finns och används korrekt för rengöring och desinfektion	☐	☐
3.10	Kvalitetskontroller av spol- och diskdesinfektorer genomförs och dokumenteras	☐	☐
3.11	Riskbedömning gällande vårdhygieniska aspekter kring livsmedelshantering har genomförts	☐	☐
3.12	Hänsyn tas till vårdhygieniska aspekter vid om- och nybyggnation samt vid inköp av möbler till gemensamhetsutrymmen	☐	☐
3.13	Rutin finns som beskriver åtgärder vid misstanke om smittspridning och anhopning av infektioner	☐	☐
3.14	Riskbedömning genomförs vid förekomst av djur i vård och omsorg	☐	☐
4	Lokala tillägsfrågor	Ja	Nej
4.1		☐	☐
4.2		☐	☐

Vägledning till checklista för Vårdhygienisk egenkontroll

För verksamheter som bedriver hälso- och sjukvård samt insats korttidsplats och särskilt boende enligt SoL och LSS

	Områden och påståenden	Vägledning för ja:
Övergripande aspekter		
1.1	Struktur finns för att säkerställa god hygienisk standard	Linjchef ansvarar för att det finns ett systematiskt arbetssätt för att säkerställa god hygienisk standard på enheten som minst omfattar: <ul style="list-style-type: none"> • regelbunden vårdhygienisk egenkontroll (checklista och handlingsplan) förslagsvis årligen • utvärdering av resultat och handlingsplan • återkoppling och information till personal.
1.2	Vårdhygieniska riktlinjer och rutiner är kända och följs av alla personalkategorier	Tydliga informationsvägar finns för att göra vårdhygieniska riktlinjer och rutiner kända för all personal som vistas på enheten. Till exempel lokala rutiner, rutiner från vårdhygienisk enhet, Vårdhandboken eller föreskrifter som berör vårdhygien.
1.3	Person med definierat ansvarsområde vårdhygien finns på enheten till exempel hygienombud	Utsedd person med ansvar att hålla sig uppdaterad inom ämnet vårdhygien finns. Uppdrag och mandat ska vara tydligt, gärna med skriftlig uppdragsbeskrivning. Finns ingen sådan person faller detta uppdrag på linjchefen.
1.4	Genomgång av basala hygienrutiner och klädregler ingår för all ny personal på enheten	Skriftlig rutin och rutin för muntlig genomgång finns. Rutinen ska innefatta hur introduktionen går till, när och av vem.
1.5	All personal ges möjlighet till återkommande vårdhygienisk utbildning och uppdatering	Rutin finns för regelbunden, förslagsvis årlig, utbildning och uppdatering av vårdhygieniska frågor. Till exempel återkommande punkt på gemensamma personalmöten, hygienkörtkort, E-utbildning, deltagande i utbildningar som erbjuds av vårdhygien.
1.6	Linjchef, omvårdnadspersonal och sjuksköterska har ett aktivt samarbete inom området vårdhygien	Det finns en tydlig ansvarsfördelning och planering av verksamhetens hygienarbete. Regelbundna samarbetsmöten finns. Ett aktivt samarbete är grundläggande för god vårdhygienisk standard.
1.7	Mätningar avseende följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler sker regelbundet	Självskattning eller observationer genomförs minst en gång per år.
1.8	Resultatet från mätningarna analyseras och återkopplas	Rutin för analys och återkoppling till personal och chefer finns.
1.9	Tillgång till vårdhygienisk enhet finns	För att uppnå "God hygienisk standard" ska vårdgivare ha tillgång till vårdhygienisk enhet. Se Socialstyrelsens rekommendationer Tillgång till vårdhygienisk kompetens .

2	Basala hygienrutiner	
2.1	All personal bär kortärmade arbetskläder i direkt och indirekt vård- och omsorgsarbete	Arbetsklädernas ärmar är korta och slutar ovanför armbågen så att korrekt handdesinfektion av händer och underarmar kan utföras. Det gäller även eventuell undertröja. SOSFS 2015:10 , Smittrisker AFS 2018:4 .
2.2	Förutsättningar finns för att byta arbetskläder dagligen samt vid behov	Arbetskläder finns i tillräckligt sortiment avseende mängd och storlek. Arbetskläderna tas av vid arbetsdagens slut samt byts om de blivit våta eller förorenade. Omklädningsrum finns. BOV - Bygghälsa och vårdhygien s 95, Smittrisker AFS 2018:4 § 16.
2.3	Rutin för hantering av arbetskläder finns och är känd för all personal	Skriftliga rutiner finns och innefattar följande: <ul style="list-style-type: none"> • arbetskläder bärs endast i arbetet. Om arbetet bedrivs på flera platser får de även bäras vid färd mellan dessa • arbetskläder förvaras rent och åtskilt från privata kläder • smutsiga arbetskläder läggs direkt i avsedd tvättkorg eller liknande • arbetskläder tvättas i minst 60 grader • arbetsgivaren ansvarar för hela tvättprocessen. SOSFS 2015:10 , Smittrisker AFS 2018:4 , Vårdhandboken Tvätthantering .
2.4	Handdesinfektionsmedel finns lättåtkomligt där direkt och indirekt vård- och omsorgsarbete utförs	Handdesinfektionsmedel finns: <ul style="list-style-type: none"> • i vårdtagarens lägenhet/rum innanför dörr och i hygienutrymme • i förråd för rent och sterilt material • i gemensamma utrymmen såsom tvättstuga, desinfektionsrum och avelningskök. BOV - Bygghälsa och vårdhygien sid 91.
2.5	Handdesinfektion utförs före och efter direkt och indirekt vård- och omsorgsarbete	Handdesinfektion utförs: <ul style="list-style-type: none"> • omedelbart före och efter ett vård- eller omsorgsmoment • före rent och efter orent arbete • före och efter användning av handskar • efter handtvätt.
2.6	Tvättställ, flytande tvål och torkpapper finns lättåtkomligt där direkt och indirekt vård- och omsorgsarbete utförs	Handtvätt utförs i direkt anslutning till arbete: <ul style="list-style-type: none"> • om händerna är synligt smutsiga eller känns smutsiga • om händerna blivit nedsmutsade med kroppsvätskor • efter kontakt med vårdtagare som har kräkning eller diarré. Arbetsgivare tillhandahåller flytande tvål och torkpapper till personal. Smittrisker AFS 2018:4 , SOSFS 2015:10 Utrustningens placering se BOV – Bygghälsa och vårdhygien sid 91.
2.7	All personal i direkt och indirekt vård- och omsorgsarbete har obeklädda och osmyckade händer och underarmar med hel hud	Händer och underarmar måste kunna desinfekteras för att förhindra smittspridning och är därför fria från armbandsur, smycken, bandage, förband och stödskenor. Naglarna är korta och fria från konstgjort material. Personal med infekterade sår, eksem på händer och underarmar deltar inte i vård- och omsorgsarbetet.

Handlingsplan till Vårdhygienisk egenkontroll – inom kommunal vård och omsorg

Enhet/ verksamhet Linjechef Datum

Punkt i check-listan	Identifierat förbättringsområde	Åtgärd	Ansvarig person	Planerat slutdatum	Resultat	Datum och signatur vid uppföljning